

УДОСКОНАЛЕНА МЕТОДИКА СИНТЕЗУ АЛГОРИТМІВ ВИЯВЛЕННЯ-РОЗДІЛЕННЯ ВЗАЄМНО НЕОРТОГОНАЛЬНИХ СИГНАЛІВ ПРИ ПАКЕТНОМУ РЕЖИМІ ПЕРЕДАЧІ

¹Вакуленко О.В., ²Єрохін В.Ф.

¹Інститут телекомунікаційних систем КПІ ім. Ігоря Сікорського

²Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації КПІ ім. Ігоря Сікорського

E-mail: tzadikalex@gmail.com

THE IMPROVED METHOD OF SYNTHESIS OF ALGORITHMS OF EXPOSURE-DIVISION MUTUALLY OF UNORTOGONAL SIGNALS IS AT BATCH MODE OF TRANSMISSION

The technique of synthesis of detection-separation algorithms which realizes a problem of the decision of pair conflicts at a packet mode of transfer in systems of multiuser access is offered.

Проблемі повторного використання частотного ресурсу приділяється багаторічна невпинна увага [1, 2]. Фундаментом теоретичних досліджень в зазначеній галузі є так звана теорія багатокористувацького детектування – БКД (Multiuser detection theory – MDT [4, 5]) і її відгалуження – статистична теорія розділення цифрових сигналів – СТРЦС [1, 2]. Актуальність розглянутої роботи зумовлена в першу чергу проблемами багатокористувацького доступу. Справді, в системах зв'язку, в яких деяка більшість джерел двійкової інформації не відображена в праві роботи будь-якого з них на передачу в довільний момент часу, можливі конфлікти – одночасний вихід на передачу більш ніж одного користувача. Донедавна передбачалось, що при виникненні будь-якого такого конфлікту, всі заявки, що зіткнуться – помирають, якщо тільки не відбувається так названого «захоплення» однієї, найбільш потужної з них. Змістовно явище «захоплення» проаналізовано в [1]. Варто зауважити при цьому [2], що для забезпечення можливості «захоплення» необхідне виконання двох вимог: а) введення обов'язкового розподілу користувачів хоча б на дві групи, достатньо розділених за потужністю, для реалізації такого «захоплення» (який можна назвати кореляційним поділом); б) забезпечення факту виходу на передачу тільки одного користувача з групи із більшою потужністю.

Враховуючи, що в практично найдоцільніших системах багатокористувацького доступу з однаковими інтенсивностями кожного з користувачів найбільш ймовірні парні зіткнення, тому розробка методики синтезу алгоритмів виявлення-розділення, яка реалізує задачу вирішення парних конфліктів при пакетному режимі передачі, являється актуальною в наш час.

Новизна роботи визначена в комплексному підході щодо підвищення завадостійкості виявлення-розділення взаємно неортогональних цифрових сигналів при пакетному режимі передачі.

Практична цінність. Результати дослідження доцільно використовувати при розробці систем багатокористувацького доступу, які здійснюють вирішення задачі парних конфліктів при пакетному режимі передачі.

Мета дослідження. Підвищення завадостійкості виявлення-розділення взаємно

неортогональних цифрових сигналів.

Об'єкт дослідження. Процеси функціонування цифрових радіоліній з випадковим множинним доступом.

Предмет дослідження. Методики синтезу алгоритмів виявлення-розділення взаємно неортогональних цифрових сигналів при пакетному режимі передачі.

Вихідні дані:

Дано: канал з постійними параметрами АБГШ; всі неінформаційні параметри сигналів відомі; сигнали взаємно неортогональні з пакетним режимом передачі.

Обмеження: $S_1(t)$ відрізняється від $S_2(t)$ не менш ніж на 6 дБ; аналіз здійснюється на інтервалі передачі одного пакету.

Необхідно: розробити методику синтезу алгоритмів виявлення-розділення взаємно неортогональних сигналів при пакетному режимі передачі на основі критерію мінімуму імовірності помилки ($\min P_{\text{пом}}$).

Етапи реалізації методики:

1. Формування моделі спостереження трійкових сигналів.

Модель спостереження допускає, що мають місце зіткнення пари сигналів користувачів з двох різних за потужністю груп, представлено у вигляді:

$$y_1 = \left[(-1)^{r_1} + r_1 \frac{(1 - r_1)}{2} \right] S_1(t) + \left[(-1)^{r_2} + r_2 \frac{(1 - r_2)}{2} \right] S_2(t) + n(t) \quad (1)$$

$$t \in [t_{k-1}, t_k]; k = 1, 2, \dots; r_i = 0, 1, 2; i = 1, 2,$$

тут $S_1(t)$ і $S_2(t)$ – відомі інтегруючі в квадраті функції, які характеризують у загальному випадку широкопasmові псевдовипадкові переривчасті сигнали (ПС) без інформаційної маніпуляції; $r_1, r_2 \in \{0, 1, 2\}$ – дискретні інформаційні параметри сигналів; при цьому згідно (1) стан $r_1, r_2 = 2$ відповідає відсутності випромінювання ПС; $n(t)$ – адитивний білий гаусівський шум (АБГШ); t_k – моменти прийняття рішення зміни (тактової точки) стану дискретних параметрів (ДП); $r_1 : r_2 : k_1$ – номер інформаційного тактового інтервалу.

2. Введення апріорних імовірностей для визначення апостеріорних на весь інтервал спостереження.

На основі байєсівського підходу проводиться формування апріорних імовірностей для подальшого визначення апостеріорних на весь інтервал спостереження.

3. Одержання апостеріорних ймовірностей в явному виді.

Формуються апостеріорні імовірності в явному виді на підставі станів, які можуть приймати цифрові сигнали при пакетному режимі.

4. Конструювання правил прийняття рішення.

Правило прийняття рішення формується за критерієм максимуму апостеріорної ймовірності [2] та записується в еквівалентній формі використовуючи вирішальну функцію Хевісайда:

$$r_i^* = \text{rect} [P(r_i = 1 / y_t) - P(r_i = 0 / y_t)] (1 - Q_i); \quad r_i^* = \overline{0,1};$$
$$Q_i = \text{rect} [P(r_i = 2 / y_t) - P(r_i = 0 / y_t)] \cdot \text{rect} [P(r_i = 2 / y_t) - P(r_i = 1 / y_t)]; \quad Q_i = \overline{0,1}. \quad (2)$$

5. Синтез структурної схеми виявлення-розділення взаємно неортогональних сигналів при пакетному режимі передачі.

На основі алгоритму виявлення-розділення взаємно неортогональних сигналів при пакетному режимі синтезуємо структурну схему, яка представлена на рис. 1.

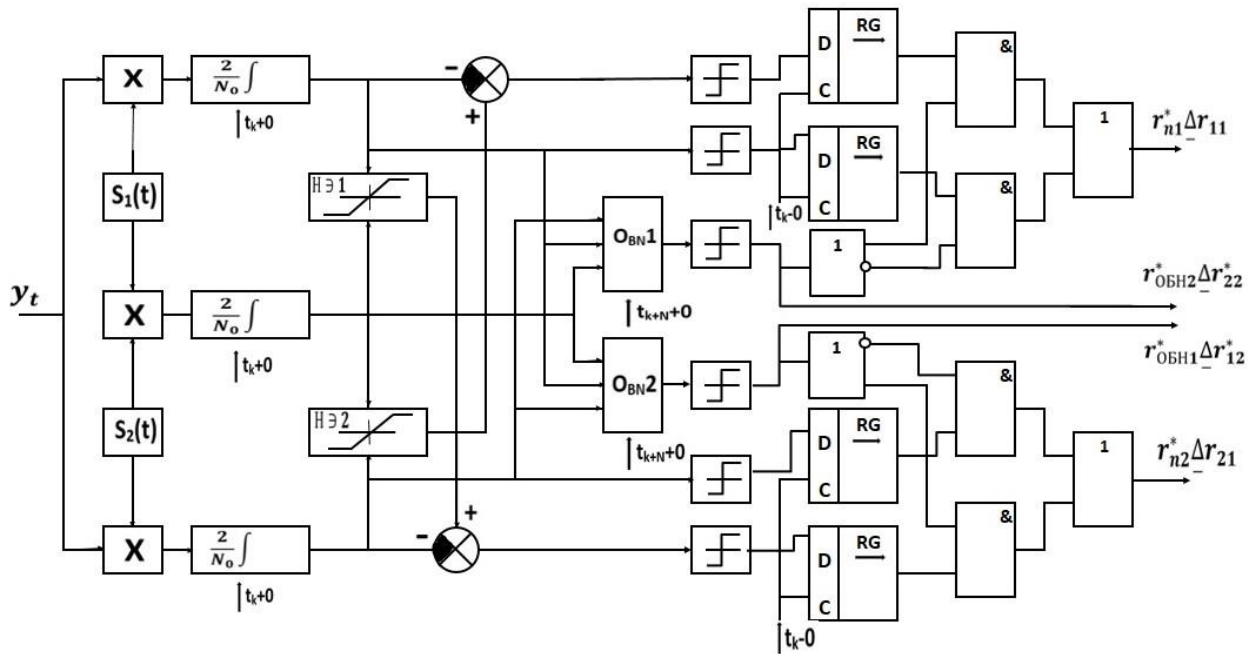

Рис. 1. Структурна схема демодулятора з розв'язанням парних конфліктів між інформаційними ФМ-пакетами.

6. Перевірка роботоспроможності схеми.

Перевірка роботоспроможності здійснюється на основі виведених правил прийняття рішень (2) по критерію $\min P_{\text{пом}}$.

Висновки. Запропонована методика синтезу алгоритмів виявлення-розділення взаємно неортогональних цифрових сигналів при пакетному режимі передачі дозволяє підвищити завадостійкість виявлення-розділення взаємно неортогональних ЦС завдяки, в порівнянні з одиночними ЦС, більшій енергетики пакету ЦС.

Література

1. Бураченко Д.Л. Оптимальное разделение цифровых сигналов многих пользователей в линиях и сетях связи в условиях помех. Ленинград: ВАС, 1990, 302 с.
2. Ерохин В.Ф. Багатокористувацьке детектування: навчальний посібник / К.: ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 162 с.
3. Колмогоров А.Н. Об оценке параметров стационарного гауссовского марковского процесса. ДАН СССР, 1962, Т.146, с. 747-750.
4. Duel-Hallen A.A family of multiuser decision-feedback detectors for asynchronous CDMA channels. IEEE Transactions on Communications, 1995, №43 (2/3/4), p.p. 421-434.
5. Lupas R., Verdu S. Linear Multiuser Detectors for Synchronous Code – Division Multi-Access Channels. IEEE Trans on Inf. Theory. Vol 35, №1, January, 1989, p.p. 123-136.
6. Sh. Moshavi. Multi-user Detection for DS-CDMA Communications // Bellcore pub., Oct. 1996. IEEE Communications Magazine, 23 p.
7. Verdu S. Multiuser detection. Cambridge: Cambridge university Press, 1998, 474 p.
8. Verdu S. Minimum probability of error for synchronous Gaussian multiple-access channels/ IEEE Transactions Information Theory, 1986, №32, p.p. 85-96.